

Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2011. № 2. С. 190–197.

6. Ракша Н.С., Червоненко Г.О. Адміністративний примус у системі забезпечення права громадян на освіту як запорука національної безпеки України. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 2 (1). С. 134–141.

7. Битяк Ю.П., Зуй В.В., Комзюк А.Т. Переконавання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність : конспект лекцій. Харків : Укр. юрид. академія, 1994. 34 с. С. 3–5.

8. Припутень Д.С. Поняття та особливості примусу у службовому праві України, не пов'язаного із юридичною відповідальністю. Journal «ScienceRise: Juridical Science». 2018. № 2 (4). С. 36–41

9. Семерей Б. В. Адміністративно-правові засади реалізації принципу відкритості та прозорості у діяльності Національної поліції України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 19 с.

10. Чирик С. В. Принципи адміністративної діяльності патрульної поліції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2018. 15 с.

Куктенко Альвіна Сергіївна,
слухач магістратури
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Якість та безпека життя це одна з найважливіших цілей людства протягом всього існування. З часом, значення безпеки, її місце в суспільстві невпинно зростає. Гарантована безпека – пріоритет сучасності. Досягнення стану громадської безпеки можливе за умов проведення єдиної державної політики направленої на реалізацію системи заходів економічного, політичного, організаційного та іншого характеру. Спільні зусилля із залученням всіх керівних ланок і суб'єктів господарювання здатні усунути чи запобігти виникненню надзвичайних ситуацій. Вдосконалення системи правових норм створюють та підтримують необхідний рівень громадської безпеки. Враховуючи негативні наслідки аварій, катастроф та стихійних лих з метою мінімізації цих наслідків, формуються або перетворюються органи забезпечення громадської безпеки. На нашу думку, дослідження тема забезпечення порядку в умовах надзвичайних ситуацій є достатньо актуальною на сьогоднішній день на тлі подій, які відбуваються в усьому світі.

Дану тематику вивчали наступні науковці: В. Авер'янов, С. Алексеева, М. Бажанов, О. Бандурка, Ю. Битяк, Е. Додина, Л. Коваль, В. Олійник, В. Тацій, Ю. Тодика, О. Яценко та ін.

Метою роботи є вивчення питання забезпечення публічного порядку в умовах надзвичайних ситуацій.

В юридичному словнику, визначено, що публічний порядок або порядок громадський - урегульована моральними і правовими нормами система суспільних відносин, що має на меті гарантування громадської безпеки і спокою, захисту честі і гідності громадян, нормальних умов для діяльності державних та громадських організацій [5].

Отже, це свідчить про те, що поняття публічного порядку має чітке визначення обумовлене правовими нормами та має на меті виконання головного завдання суспільства такого, як збереження життя та здоров'я громадян. Основний Закон України, ст. 3 Конституції України свідчить: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визначаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1]. Ці норми повинні неухильно виконуватися бо від цього буде залежати майбутнє нації.

.Я. Л. Курбанов засвідчує, що стан загрози громадській безпеці може виникнути, коли допускається порушення правил експлуатації засобів залізничного, морського, річкового та автомобільного транспорту; правил дорожнього руху; ведення будівельних та інших робіт; експлуатації пожежонебезпечних об'єктів та пристроїв, а також у випадках порушення правил поводження зі зброєю, боєприпасами, вибуховими матеріалами, сильнодіючими отрутами, радіоактивними ізотопами і іншими небезпечними предметами та речовинами [6, с. 90-92].

Таким чином, державна політика повинна бути спрямована на забезпечення громадської безпеки, захисту територій, довкілля, матеріальних та культурних цінностей повинна мати дієві шляхи реалізації, направлені на запобігання та усунення виникнення надзвичайних ситуацій.

Національна поліція України відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» керується засадами забезпечення громадського порядку під час виникнення надзвичайних ситуацій та сприяє забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості [2].

У Кодексі Цивільного захисту України (ст. 5) та в Національному класифікаторі ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій» залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначає такі їх види: – техногенного характеру; – природного характеру; – соціального характеру; – воєнного характеру [3; 4].

Так, при виникненні будь-якої надзвичайної ситуації, в залежності від її виду та ступені складності передбачається вжиття таких заходів, як оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії в цих умовах; утворення у разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків

надзвичайної ситуації; прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації; здійснюються заходи щодо життєзабезпечення постраждалого населення та за потреби здійснюються евакуаційні заходи.

Слід зазначити, що на практиці ефективність заходів спрямованих на протидію виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідацію їх наслідків, не завжди забезпечують належний рівень безпеки суспільства в сучасних реаліях. Недоліки пронизують всю систему цивільного захисту, починаючи з законодавства, продовжуючи недосконаліми діями уповноважених органів, це зумовлено відсутністю досвіду та належного рівня підготовки всіх учасників даного процесу.

Варто зазначити, що саме від організації діяльності органів поліції стосовно підтримання публічного порядку в надзвичайній ситуації багато залежить. Адже потрібно керуватися чіткою інформацією події та скоординувати діяльність всіх наявних сил на злагоджену співпрацю між поліцією, органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськістю, які беруть активну участь у попередженні надзвичайної ситуації або подоланні її наслідків.

Таким чином, з вищерозглянутого, стає очевидним, що надзвичайною подією є ситуація на території, суб'єкті господарювання, водному об'єкті чи ін., яка порушує нормальні умови життя населення, призводить до катастрофи, аварії, пожежі, стихійного лиха, епідемії тощо. При перерахованих подіях виникає загроза життю та здоров'ю населення, загибелі чи постраждалих, матеріальних збитків тощо. Тому, в такій ситуації обов'язково потрібно організувати та забезпечити публічний (громадський) порядок, злагоджено співпрацювати всім, уникати паніки. На нашу думку, в Україні є ще недоліки при виникненні надзвичайних ситуацій, наприклад, війна на Донбасі, не було належної готовності до захисту території та населення, пандемія тощо. Неготовність на державному рівні призводить до втрат населення, моральних та матеріальних збитків тощо. Тому, вважаємо на державному рівні потрібно посилити систему удосконалення публічного порядку в умовах надзвичайних ситуацій.

1. Конституція України : Закон від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580–VIII/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Кодекс Цивільного захисту України № 5403-VI, від 17.03.2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#top>

4. Національний класифікатор України. «Класифікатор надзвичайних ситуацій» ДК 019:2010, № va457609-10, від 11.10.2010 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va457609-10#Text>

5. Електронний юридичний словник: веб-сайт. URL: <http://mego.info>

6. Курбанов Я. Л. Забезпечення громадського порядку та громадської безпеки за сучасних умов: питання теорії. Південноукраїнський правничий часопис. 2016. № 3-4. С. 89 - 93.